

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/118/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6321010240
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6321010240.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Adriány Považanovej a JUDr. Petra Kvietka na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. novembra 2021, v trestnej veci obžalovaného V. Y. za zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno zo dňa 27. 09. 2021, sp. zn. 6T/76/2021 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovaného V. Y., nar. XX.XX.XXXX vo H. H., trvalým pobytom T., C. R. XX, t.č. vo väzbe v A. a A. H. H.

o d s u d z u j e

podľa § X00 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 5, ods. X Tr. zák., § 42 ods. X Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. z r u š u j e výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu Brezno zo dňa 06.04.2021, sp. zn. 3T/20/2021, právoplatného dňa 13.05.2021, ktorým mu bol za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák. uložený peňažný trest vo výmere XXX,- J., ako aj náhradný trest odňatia slobody vo výmere X mesiace. F. sa z r u š u j ú všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný V. Y. uznaný za vinného zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. X písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX.XX hod. v jednoizbovom byte, na ul. Q. XX využil bezbrannosť maloletej V. Č., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa ho bála, po tom, ako požil alkoholické nápoje, ležal na posteli pri maloletej V. Č., pričom ju chytil trikrát za ľavý prsník, nezistený počet krát ju chytil za obidve stehná, tlačil sa na ňu a nechcel ju pustiť z postele, keď sa posadila a chcela odísť, tak ju svojou rukou potlačil naspäť na posteľ, aby si ľahla, pričom bol oblečený, nemal nič rozopnuté, zároveň ani maloletá V. Č. nebola vyzlečená a toto urobil napriek tomu, že vedel, že maloletá V. Č. mala v tom čase menej ako XX rokov, pričom k zraneniu maloletej V. Č. nedošlo a od ďalšieho konania upustil po tom, ako ho z bytu vyhodila matka maloletej.

Za to bol obžalovanému podľa § X00 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, 5, X Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 42 ods. X Tr. zák., § 41 ods. 1, X Tr. zák., § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol zrušený výrok o treste z trestného rozkazu Okresného súdu H. zo dňa XX.XX.XXXX, sp. zn. XT/XX/XXXX, právoplatného dňa XX.XX.XXXX, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

C. tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa XX.XX.XXXX, ktoré odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa XX.XX.XXXX, a to proti výroku o treste.

T. poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však, pokiaľ ide o uložený trest, nestotožnil, keďže jeho výmeru považoval za neprímerane prísnu.

Zdôraznil, že na hlavnom pojednávaní urobil dobrovoľne vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že sa cíti byť vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Za zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. možno uložiť trest odňatia slobody vo výmere X rokov až XX rokov, pričom s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu na XX rokov. V ďalšom dal do pozornosti ust. § 34 ods. 4 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., ako aj podmienky, za ktorých je potrebné tieto zákonné ustanovenia aplikovať pri ukladaní trestu.

Argumentoval tým, že konal bez prípravy, pod vplyvom alkoholu, keď samotná poškodená neprotestovala, že bude pri nej ležať, dokonca mu dala súhlas, aby si ľahol bližšie. V tej istej miestnosti ležali spolu s nimi v blízkej vzdialenosti ďalšie tri osoby, ktoré mohla poškodená po tom, čo ju začal obchytkávať, kedykoľvek upozorniť, teda sa nenachádzala v bezvýchodiskovej situácii, pri ktorej by ju nikto nemohol počuť, resp. nejak jej pomôcť. Prítomná bola aj matka poškodenej, ktorá mohla kedykoľvek zasiahnuť, čo sa aj neskôr stalo. Za takejto situácie nebolo využitie bezbrannosti maloletej poškodenej priťažujúce z pohľadu závažnosti jeho protiprávneho konania, pretože táto bola riešiteľná z pohľadu poškodenej, a taktiež aj ďalších tam prítomných osôb.

K samotnej sexuálnej praktike uviedol, že išlo o najmenej závažný zásah do osobnosti a fyzickej integrity poškodenej, pretože nedošlo k žiadnemu orálnemu alebo análnemu styku. Po celý čas bol oblečený, nebol vzrušený a sexuálne sa neuspokojil. Zároveň dal do pozornosti právnu úpravu platnú v Q. republike, týkajúcu sa trestného činu sexuálneho nátlaku, ktorá je v takýchto prípadoch oveľa miernejšia. C. ide o použité násillie, poškodenú len nechcel pustiť od seba a svojou rukou ju potlačil naspäť na posteľ, aby si ľahla, čiže nešlo o hrubé násillie, pričom jej nespôsobil žiadne zranenia.

T. poukázal na účel trestu, ako aj možnosť aplikácie zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, ktorý má mať v prípade jeho spravodlivosti nielen sankčnú povahu, ale aj povahu výchovnú. C. neho mohlo dôjsť k docieleniu účelu trestu aj uložením trestu nižšej výmery ako X rokov nepodmienečne, a to napriek tomu, že konajúce súdy na neho pozerajú ako na recidivistu. Po vykonaní posledného trestu odňatia slobody sa staral o rodinu pozostávajúcu z jeho družky a jeho troch maloletých detí, ktorých bol aj hlavným živiteľom. Trest uložený súdom prvého stupňa možno, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, jeho osobu a zabezpečenie ochrany spoločnosti, považovať za neprímerane prísny a nespravodlivý.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a sám rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. tak, že mu uloží trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, výkon ktorého mu podmienične odloží za súčasného uloženia dohľadu probačného a mediačného úradníka na skúšobnú dobu 5 rokov, alebo ho na jeho výkon zaradí do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry zdôraznil, že obžalovanému bolo možné uložiť trest odňatia slobody od 11 rokov do 20 rokov, teda trest uložený obžalovanému už možno považovať za mierny, najmä, ak pri ňom už bolo aplikované zmierňujúce zákonné ustanovenie. Vzhľadom k tomu navrhol podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Naproti tomu obhajca obžalovaného zotrval na dôvodoch uvedených v písomne podanom odvolaní. Zdôraznil najmä spôsob vykonania činu, ako aj ďalšie okolnosti prípadu, ktoré jednoznačne vyznievali v prospech obžalovaného. Okrem toho sa obžalovaný dozvedel, že mu zomrel otec, navyše sám je otcom štyroch detí, z ktorých má jedno plnoleté dieťa s bývalou manželkou, so súčasťou družkou má tri deti, z toho dve maloleté, o ktoré sa musí v súčasnosti starať družka sama. Vzhľadom k tomu navrhol, aby bol obžalovanému zmiernený trest odňatia slobody na výmeru 3 roky s tým, aby mu bol jeho výkon podmienične odložený na primeranú skúšobnú dobu s probačným dohľadom, alebo v nepriaznivejšom prípade, aby bol na jeho výkon zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Obžalovaný sa pripojil k návrhu svojho obhajcu, pričom uviedol, že je v zlom psychickom stave, keďže sa dozvedel o smrti svojho otca.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania obžalovaného zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkané, vo vzťahu k tomuto výroku, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo podané čiastočne dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného, ktorým bol uznaný za vinného zo zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je predtým uvedený, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný a následne okresný súd jeho vyhlásenie uznesením prijal a rozhodol odsudzujúcim rozsudkom. Aj výrok o uložení ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou už nadobudol právoplatnosť, keďže ho odvolaním nenapadla žiadna z procesných strán.

Preskúmajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, dospel krajský súd čiastočne k inému záveru ako okresný súd, nakoľko pri ukladaní trestu odňatia slobody bolo porušené ustanovenie Trestného zákona v neprospech obžalovaného, v dôsledku čoho považoval ním podané odvolanie v určitej miere za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu zrušil a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o treste sám.

Pri úvahách o určení druhu trestu a jeho výmery mal za to, že okresný súd správne zistil u obžalovaného jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., t.j., že sa k spáchaniu trestného činu priznal a úprimne ho oľutoval a v súlade so zákonom bolo aj ustálenie priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., t.j. že už bol za trestný čin odsúdený (nevzťahovalo sa to však na odsúdenie Okresným súdom Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 5T/46/2009 - opätovné spáchanie zločinu, ako aj na odsúdenie Okresným súdom Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/20/2021 - aplikácia tzv. asperačnej zásady). Súd prvého stupňa však pochybil, keď u obžalovaného vzhliadol aj priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., t.j., že spáchal viac trestných činov, pretože obžalovaného síce odsudzoval za dva trestné činy, keďže mu ukladal súhrnný trest aj za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., z ktorého spáchania bol uznaný vinným trestným rozkazom Okresného súdu Brezno zo dňa 06.04.2021, sp. zn. 3T/20/2021, právoplatného dňa 13.05.2021, avšak z dôvodu tohto odsúdenia musela byť pri ukladaní trestu aplikovaná tzv. asperačná zásada uvedená v ust. § 41 ods. 2 Tr. zák., a preto na túto skutočnosť nebolo možné zároveň prihliadať aj ako na priťažujúcu okolnosť, došlo by totiž k jej tzv. dvojitému pričítaniu v neprospech obžalovaného, čo by bolo neprípustné.

Vzhľadom k tomu bol pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností 1 : 1, keďže však obžalovaný spáchal opätovne zločin, zvyšovala sa dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/2 (ust. § 38 ods. 5, ods. 8 Tr. zák.) na 11 rokov, a zároveň v dôsledku použitia ust. § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. sa zvyšovala horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3, čiže v konečnom dôsledku bolo možné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody od 11 rokov do 20 rokov. Zároveň odvolací súd zobral do úvahy, okrem pomeru, aj mieru závažnosti ustálenej poľahčujúcej a priťažujúcej okolnosti podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., ktoré boli pomerne významné, či už v prospech, ale aj neprospech obžalovaného. Súčasne bolo potrebné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní zohľadniť ako veľmi významnú skutočnosť pri ukladaní trestu. Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížený o 1/3 pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá by tak v danom prípade predstavovala 7 rokov a 4 mesiace.

Uloženie trestu odňatia slobody, čo aj na dolnej hranici takto zníženej trestnej sadzby, by však bolo v danom prípade i tak neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania, čo správne konštatoval už okresný súd. Preto bolo potrebné aplikovať ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., ktoré umožňovalo skrátenie výmery trestu až na dva roky.

V prospech obžalovaného možno výrazne hodnotiť, okrem predtým uvedených skutočností, predovšetkým spôsob vykonania činu, keď proti poškodenej nepoužil výrazné násilie, len jej držaním zabránil v odchode od neho, pričom jej nespôsobil žiadne zranenia, nenútil ju ani k orálnemu, ani análnemu styku, ani k inej sexuálnej praktike priamo smerujúcej k jeho uspokojeniu, keďže ju opakovane chytil za prsník a obidve stehná, pričom obidvaja boli oblečení a stalo sa tak v miestnosti, kde boli prítomné aj ďalšie plnoleté osoby. Pokiaľ ide o psychický stav poškodenej, tento bol destabilizovaný, čo však spôsobilo nielen neurotické prežívanie konania obžalovaného, ale sa na ňom podieľala taktiež nestabilita rodinného prostredia, v ktorom vyrastala. Nemožno opomenúť ani to, že obžalovaný sa po vykonaní posledného trestu odňatia slobody snažil riadne starať o svoju rodinu.

V neprospech obžalovaného možno hodnotiť najmä jeho kriminálnu minulosť (vyjmúc vyššie uvedené posledné dve odsúdenia), keď má evidentne sklon páchať rôznu úmyselnú trestnú činnosť, ako aj relatívnu krátkosť času, ktorý uplynul od vykonania posledného trestu odňatia slobody do spáchania súdeného zločinu (cca jeden a pol roka), pričom tento sa opakovane dopúšťa závažnej trestnej činnosti sexuálneho charakteru (celkovo išlo o tretie odsúdenie).

Po komplexnom zhodnotení všetkých relevantných okolností prípadu, ako aj pomerov obžalovaného, mu krajský súd v konečnom dôsledku zmiernil výmeru mimoriadne zníženého trestu a uložil mu sám trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov. Nakoľko mu ukladal súhrnný trest, zároveň zrušil výrok o treste z vyššie uvedeného trestného rozkazu. Druhostupňový súd poznamenáva, že súd prvého stupňa nemal pri ukladaní trestu použiť aj ust. § 41 ods. 1 Tr. zák. Naopak, okrem trestu odňatia slobody mal uložiť v rámci súhrnného trestu aj peňažný trest a náhradný trest odňatia slobody, ktorý bol obžalovanému uložený skorším trestným rozkazom. Uvedené pochybenie však odvolací súd nemohol sám napraviť, keďže odvolanie podal len obžalovaný a takáto zmena by bola v jeho neprospech, čo by bolo neprípustné (zásada zákazu zmeny k horšiemu, tzv. zákaz reformatio in peius). Nemožno opomenúť ani to, že u obžalovaného bola zistená závislosť na alkohole, a práve preto mu bola uložená aj ďalšia sankcia, a to ochranné opatrenie - ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou, ktoré bude spolupôsobiť pri ochrane spoločnosti, ako aj pri dosiahnutí jeho nápravy.

Keďže obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, zaradil ho krajský súd na jeho výkon podľa ust. § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody dlhšej výmery, za súčasného uloženia ochranného opatrenia, zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov, ale aj zásadám ukladania ochranných opatrení uvedených v ust. § 35 Tr. zák.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, považujúc ho za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku, a to pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.